

De Zutphense synagoge tijdens en na de Tweede Wereldoorlog

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd de synagoge geplunderd en werd bijna het hele interieur vernield.

In datzelfde jaar richtten NSB'ers ook vernielingen aan op de Joodse Begraafplaats in Zutphen.

Er werden grafstenen uit de grond getrokken en meegenomen.

In 1930 telde de gemeenschap 476 personen, na afloop van de oorlog slechts zestig. Enkele jaren later waren dat er nog maar dertig.

Na de oorlog werd besloten om het synagogegebouw te verkopen, omdat de resterende Joden niet meer in staat waren een dergelijk kostbaar gebouw te herstellen en te onderhouden. Het gebouw werd verkocht en er vestigde zich een machinefabriek die werkte met roestvrij staal: S.A.B. genoemd (speciaal apparaten bouw). Ter hoogte van de vroegere vrouwengalerij werd een betonnen vloer aangelegd.

In de jaren zeventig kwam de synagoge leeg te staan en in 1976 kocht de gemeente het pand met als doel het te slopen en hiervoor in de plaats woningbouw te plegen. Protesten vanuit de Zutphense bevolking, mede vertolkt door ondernemer Theo Engelen schoven die plannen van tafel.

Een Stichting tot Behoud Synagoge Zutphen beijverde zich dit te voorkomen, men wilde het voormalige Synagoge gebouw terugkopen van de Gemeente Zutphen voor restauratie. De Rijksdienst voor de Monumentenzorg plaatste de Synagoge op de voorlopige monumentenlijst en hiermee werd sloop voorkomen. Met uiterste financiële krachtsinspanning van begunstigers, fondsen en overheden werd een droom werkelijkheid.

In 1982 werd de synagoge aangekocht van de gemeente en vervolgens overgedragen aan de Stichting Oude Gelderse kerken, de synagoge was gered.

Op 15 december 1985 – op de achtste dag van het Chanoekafeest – werden de lichten in de herbouwde sjoel

ontstoken en
sindsdien gebruikt de Joodse gemeente de bovenverdieping
weer voor diensten en lessen.

Een flimpje over de synagoge kunt u vinden op de site
erfgoedpagina van de gemeente Zutphen: **Filmpje**

5755 יזכור BEZINNING 1995

5745 חנוכה INWIJDING 1985

5703 חורבן ONTWIJDING 1943

5639 חנוכה INWIJDING 1879